

надлежности“. Уставне судије су често у дилеми шта чинити у тзв. деликатним ситуацијама – заштитити право грађана делујући као касациони (инстанциони) суд – прелазећи тиме у домен судске власти која је пропустила да заштити ускраћено или повређено право (спречавајући тако и „узнемиравање“ државе пред међународним институцијама), или се огласити ненадлежним, чувајући строго принцип поделе функција и не залажења у домен судске гране власти, те тако „толерисати повреду законског права“ учињену од стране судске власти и довести до незадовољне грађане ситуацију да заштиту потраже пред међународним институцијама.

4.

Полазећи од уставом утврђене улоге и надлежности уставних судова, питање домета њихове функције и овлашћења у вршењу уставног надзора и над одлукама судске власти, на општем нивоу, чинило се јасним и довољним. Закључивало се да из устава (и закона) *prima facie* јасно следи да је решавање предмета (спорова) из уставних области ствар уставног суда, док је решавање свих осталих спорова у којима „има примене закона и других прописа“ по природи ствари надлежност редовних судова. Међутим, не треба бити сувише упућен у деловање уставног и редовног судства да би се закључило да је уставноправна реалност посве другачија и много сложенија.

Опште је запажање да су све европске земље које су увеле било какав облик уставног надзора судске власти, у мањој или већој мери, у пракси осетиле различите врсте конфликта између уставног суда и врховног суда. И у теорији је оцењено да, чак ни из нормативне перспективе није било лако одредити домет уставне контроле (надзора) судске власти, односно извршити „деобу“ овлашћења између уставних судова и редовних судова у заштити људских права. Проблеми у односима уставних судова и врховних судова су често последица и системских проблема, јер надлежности ових органа нису утврђене сагласно њиховој уставној улози. То је посебно изражено у оним земљама које су у намери да реше неделотворност и неефикасност правосуђа (и других институција) под уставни спор „подводиле“ и оно што у суштини није уставни спор. Уз то, законска решења у појединим системима (Хрватској, Србији) нису омогућавала највишем редовном суду у земљи да, у складу са својом основном улогом, „уједначи судску праксу“ или да обезбеди „јединствену примену закона“, „једнакост странака у судском поступку“, односно „једнаку заштиту права“ пред редовним судовима на целој територији земље, као ни ефикасност суђења пред нижестепеним судовима. Тај задатак фактички је преваљиван на уставни суд, чиме се знатно ремети уставна улога ових органа. У том смислу видети и различите одлуке УС Хрватске и УС Србије о тзв. вредносном цензусу за изјављивање ревизије и његовом утицају на однос врховних и уставних судова. Временом је у